

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Eltemették Beöthy Zsoltot*

Forrás:

Magyarország

Bp.
(Hely)

1922. 4. 22
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Beöthy Zolt

Idő

" 1922 "

Személy

Eltemették Beöthy Zsoltot

A kormány részéről Vass kultuszminister, az Akadémia és Kisfaludy-Társaság nevében Berzeviczy Albert bucsuztatta. — A társadalom impozáns részvéte

(A Magyarország tudósítójától.) A magyar társadalom részvéte impozáns módon nyilvánult meg az egész délelőtt folyamán *Beöthy Zsolt*nak, a nagy magyar tudósnak a ravatalánál. A Tudományos Akadémia Ferenc József-téri épületének oszlopcsarnokában állították fel a ravatalt és már a tudomány épületének a külseje is hirdeti a magyar tudományos élet és a magyar irodalom nagy gyászát. A homlokzaton hatalmas gyászlobogó leng, az épület kapuját pedig gyászdrapériák díszítik. A hatalmas oszlopcsarnokot teljesen elborítja a gyászpompá, az oszlopokat fekete drapériával vonták be, örökzölddel és pálmákkal enyhítették az egész oszlopcsarnok komor gyászát. Az oszlopok között a csarnok közepén áll a hatalmas ravatal, amelyen fekete, ezüstveretes koporsója nyugszik. A koporsó körül nyolevankét gyertya lángja lobog, a koporsó négy sarkán négy hatalmas kandeláber fénylik. Már a kora reggeli órákban *valóságosan elborították a koszorú a ravatalt*, de még a déli órákban is egyre hozták a különböző testületek, egyesületek és magánosok gyászuk jelét, a nagy tudós ravatalára. Legfelül van magán a koporsón a sárga selyem szalaggal ellátott nagy örökzöld koszorú, a következő felirattal: — *Felejthetetlen férjének — Aranka.*

Közvetlenül ez alatt lila selyemszalagu koszorún a következő felirat: *Kedves apánknak, nagyapánknak — Laci, Giza, Zoli, Baba.* Mellette: *Papának — Kata, Berci, Babcsi.*

A ravatal előtt a fekete drapériával borított földön fekszik a többi hatalmas koszorú, amelyeket a kormány, a főváros, a különböző

társadalmi testületek, egyesületek küldöttek *Beöthy Zsolt* koporsójára. Ezeknek feliratai a következők:

Beöthy Zsolt emlékének — a magyar királyi kormány; Felejthetetlen elnökének, *Beöthy Zsolt*nak — a Kisfaludy Társaság; Dr. *Beöthy Zsolt*nak — Budapest székesfőváros közönsége; *Beöthy Zsolt*nak — a Magyar Tudományos Akadémia; Szeretve tisztelt elnökének — a Tisza István-emlékbizottság; Dr. *Beöthy Zsolt*nak — a budapesti kir. magyar Pázmány Péter Tudományos Egyetem tanácsa; *Beöthy Zsolt*nak — mélyszégyen gyásszal a Franklin Társulat; Alapítójának, első elnökének — a Magyar Irodalomtörténeti Társaság; *Beöthy Zsolt*nak — az Otthon Irók és Hírlapírók Köre; Nagynevű elnökének — az Országos Középiskolai Tanáregyesület. Ezenkívül magánosok is sokan küldték el a szeretet és tisztelet jelét *Beöthy Zsolt* ravatalára.

A déli órákban még egyre hozzák az újabb esokrokat és koszorúkat s már eddig annyi koszorú érkezett, hogy azok nagyrészt nem lehetett közvetlenül a ravatal mellett elhelyezni, hanem az oszlopcsarnok gyászdrapériával bevont oldalfala mellé is jutott belőlük.

Az egész délelőtt folyamán valóságosan zárandokolt a főváros társadalmának majdnem minden rétege a nagy tudós ravatalához. Tanárok és diákok, egyetemi hallgatók és elemi iskolás növendékek egyaránt megtekintik a nagy tudós ravatalát, azonkívül a különböző társulatok és egyesületek küldöttségileg jönnek el, hogy a hála és a megemlékezés jeleit leróják.

Déli egy óraker véget ért a nagyközönség zárandoklása a nagy tudós ravatalához. Az Akadémia oszlopcsarnokának hármaskapuját lezárták a közönség előtt és ettől az időtől kezdve csak azokat a személyeket engedték a

ravatalhoz, akik valamilyen hivatalos küldetésben vagy küldöttségként jönnek. Fél két óraker két szakasz gyalogos és két szakasz lovasrendőr érkezett az Akadémia épülete elé és a négy szakaszból álló rendőrség *diszkordont vont a bejáratok előtt.*

Két óraker már megkezdődik a gyászoló közönség gyülekezése. Egymásután érkeznek az Akadémia tagjai, az egyetemi, középiskolai tanárok, az irodalmi és tudományos társulatok küldöttei, úgy hogy félhárom óra tájban az Akadémia hatalmas oszlopcsarnoka már csaknem teljesen megtelt a gyászoló közönséggel.

Félhárom óraker érkezett meg *Beöthy László*, az elhunyt tudós fia, akit a megjelent küldöttség vezetői elhalmoznak részvételük kifejezésével. Ugyancsak megérkezik a *Beöthy*-család számos tagja is, akiket a részükre fenntartott helyekre, a ravataltól balra lévő szék-sorhoz vezetnek. Szemben, a koporsó másik oldalán a kormány tagjai részére tartották fenn a helyeket.

Félhárom után

egymásután érkeznek meg az előkelőségek

Ott láttuk a hatalmas számú gyászoló közönség sorában *Apponyi Albert* grófit, *Sipőcz Jenő* polgármester, aki néhány tanácsnokkal érkezett a temetésre. Ott van a tudományegyetemi és műegyetemi tanács valamennyi tagja, dékánjaik vezetésével, a városparancsnokság részéről *Nikolits* tábornok városparancsnok, a körletparancsnokság részéről *Sárkány* tábornok; ott volt *Nádasy Imre* országos főkapitány, *Marinovich Jenő* helyettes főkapitány.

Szterényi József báró, *Bárczy István* miniszteri tanácsos, *Rákosi Jenő*, *Hoitsy Pál*, *Balogh Jenő*, *Ugron Gábor* és mások. A színeszék is nagyszámmal jelentek meg a temetésen a Színesz-Szövetség küldetésében *Hegedűs Gyulának*, a Vigszínház művészenek vezetésével. Háromnegyed három óraker érkezett meg *Berzeviczy Albert*, az Akadémia elnöke, majd

— Osszetört, megrabolt, földresujtott házunkban egymásután kell látnunk, amint legjobbjaink is sirba szállanak. Nem egyéni sorsát siratjuk annak, aki e koporsóban fekszik és aki vezérünk, mesterünk és büszkeségünk volt. *Magyar embernek ma sokkal nehezebb élni, mint meghalni és Beöthy Zsolt egy hosszú életre való munkát végzett el dicsőségben. Hogy a mai nagy összeomlás közepette ő is összeomlott lelkileg, testileg, abban rajta is beteljesedett megszámlálhatatlan művelt és szebb lelkű magyar ember tragikumája. Elvesztette szülőföldjét, édes emlékektől terhes családi otthonát, nem menekülhetett szokása szerint a magyar tél fagyja elől dél meleg napja alá, a piramisok csodái közé, a beálló tavasszal nem kereshette fel az Adria sugárzó vizeit, az örök város örök ifjává edző művészeti és történelmi légkörét. Megfosztva mindettől és látva hazája siralmas állapotát, valóban nem annyira a halál hívása, mint inkább az élet sok marasztaló kötelékének lassu elszakadása vitte őt sirba.*

— Nem az ő sorsát siratjuk, *siratjuk azokat, akiket itt hagyott, siratjuk azokat, akiket e földön szeretett, siratjuk félbeszakadt munkáját, siratjuk mindenkép elárvult hazáját, siratjuk mi magunkat, akik szerettük és barátsággal csüngtünk rajta, akik gyászoljuk őt, akiket a magyar szellemi élet rögös útján nap nap mellett tátongó, betölthetetlen hézag elé állítanak. Keresni, hívni fogjuk Beöthy Zsoltot és Beöthy Zsolt nem lesz többé.*

— *Bucsuzom téled, Beöthy Zsolt, a Tudományos Akadémia nevében, amelynek egyik legfőbb büszkesége és disze voltál, amely fontos kérdésekben mindig a te véleményedet emelte határozatává, éretollad és szavad varázshatalmát szólaltatta meg, amely téged igazgatóságába, utóbb másodelnöki székébe — Széchenyi István egykori helyére — hívott meg,*

néhány perccel három óra előtt, amikor az oszlopcsarnokot már teljesen megtöltötte a gyászoló közönség, megérkezett automobilon

József főherceg a fiával, József Ferenc főherceggel. A főhercegi automobil után következett a miniszterelnökségi automobil, amely a kormány képviselőjét, Klebelsberg Kunó gróf belügyminisztert hozta.

Ezután sűrű egymásután érkeznek a kormány tagjai, köztük Vass József kultuszminiszter, majd a politikusok és volt nemzetgyűlési képviselők egész sora.

Pontban három órakor érkezett meg a kormányzó képviselőtében Nagy Pál tábornok a szárnysegédével.

Az előkelőségek elfoglalták a számukra fenntartott helyet és pontban három órakor kezdetét vette

a gyászszertartás

Az Operaház kórusának gyászéneke után Ravasz László református püspök lépett a koporsóhoz és magas szárnyalású gyászbeszédben méltatta a nagy magyar tudóst, akit követendő példaképül állított a jövőendő nemzedék elé.

Ravasz László püspök beszéde után

Vass József kultuszminiszter

lépett a ravatal elé és a magyar királyi kormány nevében bucsuztatta a nemzet nagy halottját. Lendületes szavakkal festette meg a nagy magyar tudós pályáját, érdemeit és működésének jelentőségét, és szép szavakkal fejtegette ki, hogy ilyen magyar munka teheti a magyar nevet újra fényessé és állíthatja vissza a magyart régi polcára.

Berzeviczy Albert gyászbeszéde

Ezután Berzeviczy Albert, a Tudományos Akadémia elnöke és a Kisfaludy-Társaság másodelnöke lépett a ravatalhoz és a néma csendben a következő beszédet mondotta:

hogy most csarnokából, jeleseink ez utolsó állomásáról bucsússzon végső utadra.

— *Bucsuzom téled a Kisfaludy-Társaság nevében, amely minden testület között legárvábbban áll ravatalod fölött, melynek évtizedek óta megszokásává vált a tudat, hogy benned vezérét, mesterét láthatja, mesterét a magyar stílusnak, az elbizakodástól és csüggedéstől egyaránt távol álló igaz nemzeti érzés, a műveltség minden kincsét magába felvevő, a hagyományokhoz hű, de a kort megértő irodalmi szellem mindig harcra kész vezérét.*

— Mély fájdalomunkban ma csak veszteségünket látjuk, de példéd erőt fog adni munkád megbecsülésére és dus szellemi örökséged felhasználására. Össze fogjuk azt gyűjteni, tanulmányozni, terjeszteni fogjuk, hogy elvesztve, ami benned halandó volt, halhatatlanná legyen életed munkássága. Fel fogunk emelkedni a mélyből, amelybe halálad sülyesztett bennünket. Tőled méltóan nemcsak a fájdalom érzésével, hanem a követés fogadalmával akarunk bucsuzni. *Eszméidet, amelyekért tiszta lélekkel harcoltál, nem vihetted magaddal a sirba, azokat át vesszük és megőrizzük, neveddel ajkunkon fogunk dolgozni, küzdeni, ha kell, tünni, hogy sirod felett is viruljon az, amiért éltél, hogy magasán lengjen a zászló, hogy olthatatlanul égjen az oltár tüze és emlékezeteddel együtt éljen a feltámadás hite. Is-ten veled Beöthy Zsolt!*

Ezután a Tudományegyetem bölcsészeti karának dékánja, Siegescu József

méltatta Beöthy Zsoltot mint tanárt, mint a legkitünőbb magyar pedagógust, aki nemzedékeket nevelt a legtisztább magyar szellemben és akinek elhunytá pótolhatatlan hiányt jelent a magyar tudományra.

Most Kozma Andor, a Tisza István Emlék bizottság nevében tartott gyászbeszédet. Ké hatalmas oszlopa volt a nemzetnek, — mondta Tisza István és Beöthy Zsolt. Most mind a két oszlop kidült és a Tisza István-Emlék bizottság kötelessége, hogy ezután Beöthy Zsolt tanításait és szellemét is ébrentartsa.

A Petőfi-Társaság nevében Ferenczy Zoltán beszélt, majd Négyessy László Beöthy Zsolt tanítványai és munkatársai, Lévy Ede dr. főigazgató a Tanáregyesület, Antal Géza a pápai református kollégium nevében mondott gyászbeszédet, amelynek Beöthy Zsolt a kurátora volt, végül Szász Károly a Franklin-társulat nevében bucsuztatta a nagy halottat.

A gyászszónoklatok elhangzása után Ravasz László püspök befejezte az egyházi szertartást és az Operaház kórusának gyászdala után a koporsót kivitték az Akadémia épülete előtt várakozó halottaskocsira. Három külön kocsira rakták fel a megszámlálhatatlan mennyiségű koszoru és virágcsokrokat, majd megindult a menet a Kerepesi-úti temetőbe, ahol a főváros által adományozott diszszínhelyen helyezték örök nyugalomra Beöthy Zsoltot.

A temetőben az Erzsébetvárosi Kaszinó nevében Ugron Gábor mondott még utolsó bucsúbeszédet.